

**ZÁPIS Z 2. JEDNÁNÍ
MEZIREZORTNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINY PRO BOJ S KORUPCÍ
konaného v roce 2021**

Datum a místo konání: 2. prosince 2021, on-line
Účastníci: viz prezenční listina

Zahájení jednání a organizační záležitosti

Jednání zahájil Dalibor Fadrný, vedoucí Oddělení boje proti korupci (OBK), ve 14:02 h. Úvodem se omluvil za náhlou změnu formy konání na on-line z důvodu epidemiologické situace a za technické problémy s IT platformu Skype pro firmy.

Úvodem přivítal přítomné, sdělil organizační záležitosti a představil program jednání:

1. Aktuální informace z oblasti boje proti korupci
2. Organizační záležitosti (kontrola plnění úkolů a aktualizace členů MKS)
3. Aktualizace Rámcového rezortního interního protikorupčního programu
4. Pravidla etiky – aktuální informace
5. Příprava na vyhodnocení plnění rezortních interních protikorupčních programů v roce 2022
6. Různé

1. Aktuální informace z oblasti boje proti korupci

Dalibor Fadrný (OBK) připomněl, že Česká republika bude muset zajistit přímý účinek směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen směrnice) k datu 17.12.2021. Pro tzv. povinné subjekty byla vypracována a na ústřední správní úřady rozeslána metodika k přímému účinku směrnice, která je dostupná na <https://korupce.cz/metodika-k-prime-aplikovatelnosti-smernice-evropskeho-parlamentu-a-rady-eu-2019-1937-ze-dne-23-rijna-2019-o-ochrane-osob-ktere-oznamuji-poruseni-prava-unie/>.

Metodika je členěna na obecnou část (obecně k dopadům neimplementování směrnice, přímý účinek, osobní a věcná působnost) a na zvláštní část (jak vytvořit vnitřní oznamovací systém, jak jej zavést a provozovat a jak vyřídit oznámení) včetně role MSp. Vladimír Sassmann (MŽP) ocenil kvalitní a přínosné zpracování metodiky.

Dalibor Fadrný (OBK) dále uvedl, že již proběhlo 6 webinářů k metodice a tématu ochrany oznamovatelů obecně; pro velký zájem budou uspořádány další webináře. V případě dotazů k metodice vyzval ke kontaktování v metodice uvedených kontaktů – Bc. Tereza Kochová (TKochova@msp.justice.cz) nebo Mgr. Marek Netočný (MNetocny@msp.justice.cz).

Dalibor Fadrný (OBK) následně komentoval nejčastější dotazy, které byly dosud vzneseny. Nejprve uvedl, že na www.justice.cz budou nejpozději do 17.12.2021 zveřejněny FAQ (nejčastěji kladené dotazy). Nejčastějším dotazem je vztah směrnice k nařízení vlády č. 145/2015 Sb., resp. k činnosti prošetřovatele. Proběhlo jednání se Sekcí státní služby MV. Nepočítá se s žádnou úpravou nařízení vlády. Náměstkem ministra vnitra pro státní službu bude vydáno stanovisko k aplikovatelnosti směrnice. Ve stanovisku jsou zrekapitulovány rozdíly mezi směrnicí a nařízením vlády. Zásadní rozdíly spočívají:

- a) ve věcné působnosti – nařízení vlády umožňuje oznamovat jakékoli protiprávní jednání při splnění dalších podmínek (může se jednat např. o porušení povinnosti mající znaky přestupku či porušení vnitřních předpisů), kdežto směrnice má působnost užší, neboť zahrnuje pouze ty sektory, které

jsou regulovány právem EU (například dle směrnice nebude řešeno fyzické napadení kolegy na pracovišti);

- b) v osobní působnosti – podle nařízení může být oznamovatelem pouze státní zaměstnanec, kdežto podle směrnice mohou být oznamovatelem i další osoby v pracovněprávním či obdobném vztahu k povinnému subjektu;
- c) ve lhůtách pro vyřízení oznámení – nařízení vlády stanoví lhůty striktněji (na vyřízení je 20 dnů, ve složitějších případech 40 dnů), kdežto dle směrnice je nutno do 7 dnů oznamovateli zaslat potvrzení o přijetí jeho oznámení, na samotné prošetření směrnice dává až 3 měsíce;
- d) v přijetí oznámení – podle směrnice jsou kladeny větší nároky (např. nutno zajistit přepis oznámení, je-li učiněno telefonicky nebo osobně s tím, že oznamovatel musí mít možnost přepisu verifikovat nebo připomínkovat).

Je doporučováno postupy sjednotit tak, aby prošetřovatelé a příslušné osoby dle směrnice byli jedni a titíž, aby nedocházelo ke zbytečnému předávání oznámení mezi nimi.

MSP připravuje vše pro to, aby od 17.12.2021 poskytlo externí oznamovací mechanismus. V návaznosti na webináře bude aktualizována metodika (např. v otázce aplikace směrnice v podmínkách územních samosprávných celků, anonymních podání). Další stěžejní záležitostí bude zveřejnění guide pro oznamovatele, aby měli jasnější představu o tom, jak, komu a kam mohou oznamovat svá oznámení. Uvažuje se o vytvoření metodiky pro samotné příslušné osoby (obdobně jako je metodika pro prošetřovatele podle nařízení vlády). Další otázkou je vzorový vnitřní předpis (pro služební úřady i pro územní samosprávné celky) – ideální je mít vnitřní předpis pro zajištění řádného fungování vnitřního oznamovacího systému k 17.12.2021, ale neexistenci vnitřního předpisu lze dočasně překlenout přímou aplikací směrnice (jedná se především o otázku poskytování součinnosti příslušné osobě v rámci úřadu). Určení příslušné osoby by mělo být kodifikováno (v rámci organizačního řádu nebo individuálním jmenováním či pověřením – změna náplně práce).

Jan Minařík (GFŘ) se dotazoval na školení pro příslušné osoby – úsilí je věnováno tvorbě metodiky pro příslušné osoby a takové školení nebylo v plánu, nicméně lze o něm uvažovat, protože by mohlo být velice užitečné a žádoucí.

Michal Svěrák (MD) upozornil, že MD neobdrželo oficiální cestou dopis ministryně spravedlnosti jednotlivým úřadem k metodice a organizaci webinářů – jako zástupce za MD se o tom dozvěděl až z následného mailu Jaroslava Neubauera. Dotazoval se, jak kontaktní osoby nominovat a jaká by měla být jejich úloha ve vztahu k problematice implementace směrnice. Neobdržení dopisu potvrdili další členové MKS. Dalibor Fadrný poděkoval za tuto informaci (je to nová informace, ale po rozeslání dne 4. 11. 2021 OBK obdrželo několik nominací, proto je s podivem, proč dopis neobdrželi všichni adresáti) a bylo dohodnuto, že dopis bude rozeslán členům MKS e-mailem (a pokud bude potvrzeno, že dopis na ústřední správní úřady nebyl odeslán, bude napraveno dodatečně). Výzva k nominacím kontaktních osob byla primárně obsažena v závěru metodiky, nikoli v samotném dopisu. Nominace kontaktních osob bude možná i po termínu 15. 11. 2021, který je uveden v metodice.

Dalibor Fadrný (OBK) informoval o plánu boje proti korupci v dalším období – bude se odvíjet od priorit nové vlády (programové prohlášení vlády). Předchozí předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček předložil poslanecké návrhy zákona o lobbování a souvisejícího zákona (ST č. 1 a 2, 9. volební období), k nimž vláda zaujala souhlasné stanovisko. Jejich základem jsou původní vládní návrhy aktualizované o komplexní pozměňovací návrhy Ústavně-právního výboru. Není však vyloučeno, že nová vláda bude chtít předložit vlastní návrh zákona a předložit ho znovu do mezirezortního připomínkového řízení.

2. Organizační záležitosti (kontrola plnění úkolů a aktualizace členů MKS)

Dalibor Fadrný (OBK) uvedl, že z jednání MKS plyne jeden trvajících úkol – č. 1/2011/M (trvalý):

Termín:	průběžně a kdykoli nahlásit změnu v členství v MKS ihned poté, co nastane
Zodpovídá:	všichni
Úkol:	Při jakékoli změně kontaktní osoby či jejích kontaktních údajů, případně kontaktů na sekretariát či náhradní osobu, tyto nahlásit Jaroslavu Neubauerovi telefonicky nebo e-mailem na jneubauer@mzp.justice.cz a v kopii na e-mail dfadrny@mzp.justice.cz .

Tento úkol se plní, jednotlivá ministerstva a správní úřady hlásí průběžné personální změny svých zástupců v MKS. Spolu s pozvánkou byl zaslán seznam členů MKS ke kontrole a doplnění. Aktualizovaný seznam je přílohou.

3. Aktualizace Rámcového rezortního interního protikorupčního programu

Dalibor Fadrný (OBK) zrekapituloval, že dne 8. 10. 2021 byl členům MKS rozeslán k připomínce nový Rámcový rezortní interní protikorupční program (RRIPP), poděkoval za zaslání připomínek – většina připomínek byla akceptována.

V otázce zveřejňování poradců a jejich odměn došlo ke změně stanoviska MSp. Původně bylo avizováno odhodlání trvat na zveřejňování odměn i bez souhlasu poradců, po komunikaci s Úřadem pro ochranu osobních údajů (nová judikatura v souvislosti s registrem oznámení podle zákona o střetu zájmů, kdy byl vypnut přístup k oznámením politických veřejných funkcionářů, přičemž se k oznámením těchto veřejných funkcionářů lze dostat přes žádost podle zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud žádost úspěšně projde testem proporcionality). Bylo by proto diskutabilní a problematické rezignovat na souhlas poradce se zveřejněním odměny – v opačném případě hrozí riziko úspěšného napadení u soudu (což by přineslo mj. zvýšení finanční nároky na pracovníky, kteří by museli posuzovat žádosti dle testu přiměřenosti). Proto bude v příloze č. 2 RRIPP nadále počítáno se souhlasem poradců se zveřejněním jejich odměn.

Michal Svěrák (MD) vznesl dotaz, zda bude možné administrativně technicky zajistit po případném schválení aktualizovaného RRIPP to, aby nejbližší zveřejněný seznam poradců (tj. za 2. pololetí roku 2021) už odpovídal novým parametrům – na MD to nebude možné garantovat, protože nastavený systém sběru dat počítá též s jejich ověřením a včasném zveřejnění agregovaných dat v přehledné podobě na internetové stránce MD (včetně podřízených organizací), kdy by to znamenalo dodávat data na vícekrát.

Dalibor Fadrný (OBK) se omluvil za prodlení na straně OBK a jako východisko navrhl postup, že aktualizace RRIPP bude vládě předložena až po 15.02.2022 tak, aby se povinnost zveřejňovat poradce a jejich odměny v nové podobě vztahovala až k 15.08.2022.

Michal Svěrák (MD) doplnil, že mu kromě administrativního zvládnutí úkolu jde také o to, jak se snažit o vnímání této problematiky boje proti korupci v jednotlivých organizacích. Na MD byly vždy poskytovány podřízeným organizacím konzultace a maximální otevřenost a postupy byly koordinovány tak, aby nevznikaly zbytečné důvody ke kritice agendy.

4. Pravidla etiky – aktuální informace

Michal Svěrák (MD) coby předseda pracovní skupiny náměstka ministra vnitra pro státní službu pro revizi pravidel profesní etiky státních zaměstnanců při MV informoval o aktuálním stavu přípravy návrhu nového služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví

pravidla etiky státních zaměstnanců. Podle vyjádření Michala Svěráka je návrh služebního předpisu včetně odůvodnění dokončen. Byl předložen k posouzení tehdy nově jmenovanému náměstkovi ministra vnitra pro státní službu, který k němu uplatnil dílčí připomínky. Tyto připomínky byly následně pracovní skupinou v návrhu služebního předpisu zohledněny. Náměstek ministra vnitra pro státní službu si nicméně před rozesláním návrhu služebního předpisu k připomínkám vymínil zvláštní projednání návrhu na půdě pracovní skupiny a v rámci Sekce pro státní službu MV. K tomu prozatím nedošlo. Důvodem mohou být probíhající legislativní práce na návrhu novelizace zákona o státní službě, které by podobu (obsah) některých částí (např. preambule) návrhu služebního předpisu mohly ovlivnit. Základní úloha pracovní skupiny byla v každém případě již fakticky naplněna.

5. Příprava na vyhodnocení plnění rezortních interních protikorupčních programů v roce 2022

Jaroslav Neubauer (OBK) připomněl, že na základě bodu 5 RRIPP čeká rezorty na začátku roku 2022 vyhodnocení rezortních interních protikorupčních programů. Na posledním jednání MKS odkázal na „Metodické doporučení k vyhodnocení RIPP 2020“, které je k dispozici na www.korupce.cz a které lze použít i pro vyhodnocení RIPP v roce 2022.

Na MSp byl připraven text Zprávy o plnění RIPP – tedy tabulka, kterou budou jednotlivé útvary vyplňovat a zapisovat do ní plnění svých úkolů. Tato tabulka bude jako „vzor“ pro vyhodnocení RIPP, zaslána mailem členům MKS.

A opět byla nabídnuta v případě jakéhokoli problému s vyhodnocením RIPP metodická pomoc.

6. Různé

Dalibor Fadrný (OBK) zevrubně informoval o protikorupční komponentě v Národním plánu obnovy, která zahrnuje následující reformy: přijetí zákona o ochraně oznamovatelů, přijetí justiční legislativy (novela zákona o soudech a soudcích a novela zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a exekutorů), přijetí regulace lobbování, zavedení systematického sběru dat o korupci a přijetí opatření v oblasti střetu zájmů a evidence skutečných majitelů.

David Polášek (MK) se dotazoval, jak vypadá postup MSp v realizaci iniciativ v rámci Národního plánu obnovy, které se týkají korupce a střetu zájmů. MSp má uvedeno milník 1. polovina roku 2022, ale vlastníci komponent by potřebovali vědět informace o připravované metodice, pokud možno, co nejdříve.

Dalibor Fadrný (OBK) upřesnil, že se zřejmě jedná o metodiku, jak zjišťovat, jestli nedochází ke střetu zájmů, resp. zda to nesouvisí s evidencí skutečných majitelů. Zdali metodika pro úřady a další subjekty za účelem zjišťování toho, že nedochází ke skrytému ovládnutí právnických osob ze strany veřejných funkcionářů. Jedná se o povinnost vyplývající z § 4b a § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Přislíbil předat dotaz kolegům, kteří se touto agendou zabývají. Stanovisko „K vybraným otázkám interpretace a aplikace ustanovení § 4b a 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů“ ze dne 10.11.2021 je dostupné na

<https://justice.cz/documents/2509270/0/Souhrnn%C3%A9+stanovisko+MSp+%C2%A7+4b+%C2%A7+4c%3B+final.pdf/95910164-9b73-4ec6-acfe-b6c19dfcc919>.

Dalibor Fadrný (OBK) dále ocenil a poděkoval za kvalitní konferenci k problematice whistleblowingu a přímému účinku směrnice EU organizovanou dne 1. prosince 2021 spolkem Oživení.

Závěrem jednání Dalibor Fadrný poděkoval za spolupráci, popřál hezké Vánoce, pevné zdraví a co nejméně stresu a jednání v 15:27 h ukončil.

Příloha

- Seznam členů Mezirezortní koordinační skupiny pro boj s korupcí aktualizovaný k 2. prosinci 2021

V Praze 26. dubna 2022

Zapsali: Jan Horník a Jaroslav Neubauer

Schválil: Dalibor Fadrný